

בית נאמן

נמסר במוצ"ש נצבים - וילך, כ"ד באלול תש"ף

נושאי השיעור:

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בערוץ קול ברמה.
או ב'קול נאמן':
079-9-367-367
או בקו בית נאמן:
079-9270505

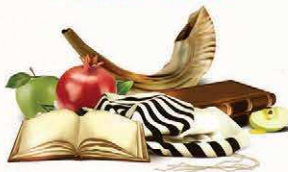
בעקבות המצב, השיעור
מועבר בשידור חי בלבד.

בשעה 21:30

א. תחל שנה וברכותיה. ב. נגיף הקורונה. ג. לכוון להוציא ולצאת בתקיעת שופר. ד. במיוחד השנה (עקב נגיף קורונה) יש לקצר ולמהר. ה. ברכת 'אשר יצר' בין התקיעות. ו. התוקע בכמה מקומות. ז. מנינים הסמוכים אחד לשני. ח. למבודדים וחולים די ב-30 קולות. ט. אמירת וידי בין התקיעות. י. נשים שרוצות לבטל מנהגן לפי שעה לשמוע קול שופר. יא. "ויעשו כולם אגודה אחת". יב. קריאת תהלים בראש השנה לאט בהבנה וברגש. יג. רבי יהודה הלוי ע"ה. יד. לא לכעוס אפילו בלב. טו. קרעא (דלעת), לב, ראש. טז. מנחה ותשלך וסעודה שלישית. יז. קימה מוקדמת בראש השנה ושינה אחרי חצות היום. יח. ללמוד גם גמרא בראש השנה.

לטפל בישראל. כי הוא יודע שהטיפול באוקראינה לא טוב ולא מספיק. בישראל מטפלים כפי כוחם כמה שיכולים. אמונים על ברכי רבותינו "כל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא" (סנהדרין דף ל"ז ע"א).³ מאוקראינה באים לכאן. אנחנו מתפללים על כל אלה שנסעו לאומן השנה שיחזרו לשלום. יסעו לשלום ויחזרו לשלום ואף אחד מהם לא ייפגע. אמן כן יהי רצון.

שנה טובה

תחל שנה וברכותיה

א. שבוע טוב ומבורך.¹ תכלה שנה וקללותיה. השנה הזאת הייתה מלאה בעוונות כמה צרות. שנה שהתפללנו בה במרפסת, זה מתאים להפטרה שהיינו קוראים בחוץ לארץ (וממשיכים בזה אצלנו גם בארץ) בשבת שלפני תשעה באב: "מה לך אפוא כי עלית כולך לגגות" (ישעיה כ"ב, א)... כולם נמצאים בגגות ומתפללים. אחד אומר קדיש ואחד עונה מכאן. וגם השנה

לכוין להוציא ולכוין לצאת

ג. יש שומעים מרחוק תקיעת שופר. אדם הולך בדרך, או שהוא חולה ונמצא במלונת ושומע תקיעת שופר (אם באים אליהם אנשים לתקוע להם הנה מה טוב), אבל צריכים שני דברים, גם שהתוקע יאמר "הריני מכוון להוציא כל השומע ידי חובתו", כל התוקעים בבתי הכנסת תמיד צריכים לכוין כך. אבא ע"ה היה אומר את זה. היה קורא לשם ייחוד ארוך לפני תקיעת שופר, (הוא היה התוקע)⁴, ואחר כך היה אומר כמה מלים בקול רם: "אני מכוון בתקיעות האלה ושל מוסף להוציא כל השומע ידי חובתו". והם גם כן בבית הכנסת ודאי מתכוונים לצאת ידי חובה. אבל אדם שהוא בדרך או במלונת יכול להיות שהוא לא מכוון ויכול להיות שגם התוקע לא מכוון עליו. לכן כל תוקע ותוקע חייב לומר לפני הברכה "הריני מכוון להוציא כל השומע ידי חובתו", (כל השומע וכל השומעת, אם תהיה אשה שרגילה לשמוע שופר והיא לא יכולה לבוא - תוכל לשמוע ולצאת ידי חובה), וגם השומעים יגידו "הריני מכוון לצאת ידי חובה", יעמדו בשעת התקיעות ששומעים ויכוונו לדבר הזה.

במיוחד השנה יש לקצר

ד. ואם הם באים לבית הכנסת אל יעשה להם מאריך טרחא, יש הרבה מאד תפלות, תפלה לתוקע, תפלה לציבור, תפלה שיש בה פסוקים וראשי תיבות, ועוד כל מיני תפלות, כל שכן לשם ייחוד של לשון חכמים. לכן אדם יקצר כמה שאפשר. ומזמור

אבל אמר לו תגיד לו חיה תחיה. ותדע לך כי הראני ה' כי מות ימות. וכך היה. למחרת מת. זה שפה מחוכמת שאדם מדבר כשאלו לו ברירה בשני פנים. ככה גם "ויאמר יעקב אל אביו אנכי עשוי בכורך" (בראשית כ"ז י"ט). אנכי מי שאנכי, ועשוי הוא בכורך. וגם כאן אותו דבר, שאול הכה באלפיו - באלפים שלו. ודוד צריך הרבה רבבות בשביל להכות. 3. פעם הייתי באיכילוב, אמרו ממשפחת המלוכה בירדן יש מישוהו חולה במחלה הידועה, והביאו אותו לאיכילוב לטפל בו. למה? כי בית חולים איכילוב בתל אביב יותר טוב מכל בתי החולים של ירדן. כולם יודעים את זה. 4. הלשם ייחוד הארוך הזה לוקח אותו מספר לשון חכמים (ח"א סי' י"א). והציבור שם יעייפם, זה משהו מזה מפקה. אין להם אפילו הספר לעקוב אחריו. ואבא קורא מהר: "ובהאדים פני התוקע בתקיעות אלה יתעוררו המלכות ושרשי הקולות העליונים וכו' וימשכו ש"ע נהרין ממנו אל"ף למ"ד אל"ף למ"ח... ועל ידי המצוה ועל ידי המחשבה ועל ידי רעותא דלבא ועל ידי הכוונה וכו' וכו'. והם מחכים רבע שעה לפחות. אחד מסתכל בשעון, ואחד מתעייף.

התש"ף גמטריה המרפסת. כולם היו במרפסות... והנה השנה הבאה בעזרת ה' תהא שנה מבורכת. בפרשת השבוע קראנו היום "ואתה תשוב ושמעת בקול ה'" (דברים ל"ח), תשוב ר"ת תחל שנה וברכותיה. איפה הרמז של השנה? "אשרי העם יודעי תרועה", יודעי (בכתיב מלא) עולה 100 בדיוק, תרועה - 681, ביחד 781 - תשפ"א, "השם באור פניך יהלכון" (תהלים פ"ט, ט"ז). בזכות התקיעות והתרועות שיישמעו ביום ראש השנה בכל רחבי הארץ, הקב"ה ירחם על עם ישראל.

"כל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא"

ב. הגענו בעוונות למספר הנספים בקורונה לאלף ומעלה. יש פסוק בשמואל א' (י"ח ז'): "ותענינה הנשים המשחקות ותאמרנה הכה שאול באלפיו ודוד ברבבותיו". הכה שאול גימטריא קורונה. באלפיו - שנפטרו אלף איש ומעלה. אבל דוד - דוד סימן חיים, "דוד מלך ישראל חי וקיים" (ר"ה דף כ"ה ע"א) - ברבבותיו. החיים הרבה יותר מהנספים. וגם היו כמה חולים שהגיעו עד שערי מוות והקב"ה הציל אותם ברגע האחרון. בתפילה של מישוהו. ביחוד של מישוהו. בדמעות של מישוהו. ודוד ברבבותיו.² הרב של אוקראינה (איפה שנמצא הציון של רבי נחמן מברסלב) בא לכאן

1. יישר כח (לר' כפיר פרטו ולאחי יונתן נר"ו על הפיט "עת שערי רצון"). שנה טובה ומבורכת. אלף ברכות יחולו על ראשך.
2. יש קושיא גדולה. שאול המלך כעס כששמע את זה, למה לא העניש את הנשים האלה? הרי הם מורדות במלך? אומרות שאול מכה אלפים ודוד מכה רבבות. יש תירוץ יפה על פי פירוש מלבי"ם (שם), הנשים לא נתנו לו יד להעניש אותם, הסבירו את דבריהם ככה: היכה שאול באלפיו - שאול באלף איש, אפילו היו החיילים שלו רק כמה אלפים, הכה. דוד ברבבותיו - צריך לקחת הרבה רבבות בשביל להכות. אדרבה זה שבח לשאול. אילו אמרו הכה שאול אלפים ודוד רבבות, זה לא בסדר. אבל הם אמרו - הכה שאול באלפיו - באלפים שלו. ודוד ברבבותיו. הם אמרו מלה שמשמעת לשני פנים. אתה יכול לומר שזה לשבח של דוד ואתה יכול לפרש לשבח של שאול. ככה נמלטים מעונש ויש ביטויים כאלה. בפרשת העקידה כתוב "ויאמר אברהם אלקים יראה לו השם לעולה בני" (בראשית כ"ב, ח) - אפשר לפרש: בני, ה' יבחור לו את השם לעולה. אני לא יודע. ואפשר לפרש - השם לעולה בני. הן בעצמו. והוא אמר לו בלשון משתמעת לשני פנים, כדי שלא יכאב לבו של יצחק. יש כזה גם ב'מלכים ב' (ח; י) אלישע הגיע לדמשק, ואחד ששמו חזהאל אמר לו: בן הדד מלך ארם חולה, ושלח לשאול אם יחיה מהחולי הזה או לא יחיה? "ויאמר אליו אלישע לך אמור לו חיה תחיה והראני ה' כי מות ימות". איך זה? אמור לו כתובה באל"ף (לא), ככה כתוב. כי אלישע כיון בליבו "אמור לא יחיה",

להקדשות והנצחות 052-7130-552

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
18:15	19:25	20:06
18:32	19:27	20:04
18:21	19:27	20:03
18:31	19:26	20:03

מיושב שלא יתבלבלו הקולות. כי השומע יתבלבל מכאן ומכאן. ככה כותב המשנה ברורה (בביאור הלכה סוף סימן תקצ"ד)ה' כמתעסק בשם חיי אדם הלכות ר"ה כלל קמ"ב סעיף ט"ז) שלא כדאי לעשות דבר כזה אף על פי שאפשר לומר אני מרוכז בקולות שלי, מה אכפת לי מהקולות שבאים מבחוץ? אבל אף על פי כן כדאי שיסדרו ביניהם. אתה תתקע למשל בעשר, השני בעשר ועשרה, עשר דקות ביניהם, וכל אחד ישמע לבד מה שהוא צריך.

די להם בשלושים

ט. חולים בבידוד שנפגשו עם ספק חולי קורונה ובאים בר"ה לשמוע קול שופר, אינם צריכים לחכות לכל המאה קולות. רק שלושים קולות בלבד, הם העיקר - של מיושב, איך שהם, יושבים או עומדים או שומעים בחוץ, ישמעו קול שופר ויוצאים ידי חובה. ואם הגיעו מאוחר אחרי שהשליח ציבור אמר את הברכות, אז מי שצריך את הברכות האלה יאמר את הברכות בלחש בין סימן לסימן.

אמירת וידוי בין התקיעות

י. נוהגים להפסיק בין תשר"ת ובין תש"ת ובין תר"ת. לפי דעת הרב האר"י (שער הכוונות דף צ"ע"א) כדאי לומר וידוי, אבל בלחש שלא ישמעו אונזיו. ככה נהג אבא ע"ה. וככה נהגנו מכמה שנים. וכתבתי מאמר שאפשר להנהיג ככה גם לפי דעת מרן (עיין בשו"ת בית גאון ח"א אורח"ס ל"ו). יש שחשבו שמרן פוסק כמו הרמב"ם (פ"ג מהלכות שופר ה"ב), דהיינו שכל התקיעות האלה מספק, ואם כן כשהתחלת תשר"ת לא עשית כלום, אולי העיקר תש"ת, אולי העיקר תר"ת. אבל הוכחנו בסייעתא דשמיא שגם מרן סובר כמו רב האי גאון (הובא בב"ב ס"ת תק"ץ) ורב שרירא גאון (ראה במגדל עז פ"ג מהלכות שופר) וכמה ראשונים שכל התקיעות אמת. ואפילו יש לנו הוכחה מהגמרא. רק אם אדם יאמר יש לי הוכחה נגד הרמב"ם, מי ישמע לו? אתה תחלוק על הרמב"ם!?! אבל כאן יש לנו את מרן, רב האי, רב שרירא גאון, הזוהר (פרשת פינחס דף ר"א ע"ב), בעל המאור, הר"י"ף, וגם מוכח ככה ממנהג כל ישראל עד הדור האחרון.

ראיה ממנהג ישראל ומדברי מרן ע"ה

יא. מה היו נוהגים כל ישראל? היו עושים במוסף שלוש פעמים תשר"ת זה מלכויות, שלוש פעמים תש"ת זה זכרונות, ושלוש פעמים תר"ת זה שופרות. אם תאמר הכל ספק, יכול להיות שבתשר"ת לא עשית כלום, אז היה כדאי לעשות תשר"ת תש"ת תר"ת בכל ברכה. אמרו מפני טורח ציבור לא עושים כך. אבל זה לא נכון, כי מתי תשר"ת תש"ת תר"ת הם טורח ציבור? אם אתה עושה במקומם במלכויות תשר"ת פעם אחת בלבד, ובזכרונות תש"ת בלבד, ובשופרות תר"ת בלבד, (וככה באמת כתב הרמב"ם פ"ג מהלכות שופר ה"י). אבל אם אתה עושה בראשונות שלש תשר"ת, ובשניות תש"ת וכו' הרי זה אותו הזמן אם תעשה תשר"ת תש"ת תר"ת, או תעשה תשר"ת שלוש פעמים, אז למה נהגו גם בבגד בימי רבי יוסף חיים, וגם מרן כותב (ס"ת תקצ"ב ס"א), "עכשיו נהגו לתקוע למלכויות תשר"ת שלש פעמים, לזכרונות תש"ת שלש פעמים, ולשופרות תר"ת שלש פעמים", השל"ה (דף ר"ד ע"א) כתב על זה "ואין למנהג הזה לא טעם ולא ריח", בילדותי הייתי כועס, ככה כותבים על מרן? לא טעם ולא ריח? למה? אחר כך הבנתי שהוא מתכוון ככה: אם אתה אומר בשביל טורח ציבור מספיק סימן אחד ניחא, כיון שכבר יצאנו ידי חובה במיושב. אבל אם אתה אומר לא, צריך לצאת עוד פעם במוסף, אז למה אתה עושה תשר"ת שלש פעמים? כל זה טעות. תעשה מגוון - תשר"ת תש"ת תר"ת.

והתשובה היא שאנו תופסים כמו רב האי גאון שכל התקיעות כשרות.

ראיה לזה מהגמרא

יב. והסייעתא לזה מהגמרא היא, שבגמרא בראש השנה (דף ל"ד סוף ע"א) כתוב: התקין רבי אבהו בקיסרי תשר"ת תש"ת תר"ת. מספקא ליה וכו'. הרמב"ם מפרש "מספקא ליה" כפשוטו. רב האי גאון אומר "נראה הדבר כספק". ובגמ' שם בעמוד ב' כתוב "אמר רבי יוחנן שמע תשע תקיעות בתשע שעות ביום יצא", איך תשע תקיעות? שלושים צריך. אלא מוכרח שרבי יוחנן ידע בדיוק מה התרועה של התורה. אם כן היתכן שרבי אבהו תלמידו לא ידע? איך יתכן? הוא למד אצלו, יגיד לרבו, תגיד לי איך התרועה? שברים או תרועה? טו--טו--טו, או לו--לו--לו? או שברים ותרועה ביחד? למה לא

קפסולות בתפילה...

"כל העמים תקעו כף" (תהלים מ"ז) שקוראים אותו שבע פעמים, (כף גימטריא מאה - מאה קולות), יקראו אותו רק פעם אחת. הרב עובדיה היה אומר מספיק פעם אחת משום טורח ציבור (חזו"ע-ימים נוראים עמ' קט"ו). ואחר כך בפיוטים גם כן יצטרך כמה שאפשר. ואת הלשם יחוד של לשון חכמים כשהייתי אני תוקע הייתי קורא אותו בשעה שהם שרים עת שערי רצון⁵. אבל לא לעשות טורח ציבור. ובמיוחד בשנה כזאת.

החזון איש מיהר בתקיעות ובתפלה בשביל חולה אחד

ה. החזון איש ע"ה פעם אחת בראש השנה עשה את התקיעות מהר מאד, וככה את כל התפילות שהיו שמה. אמרו לו: למה עשית ככה? אמר: שמעתי שאחד מבית הכנסת אומר לאביו: אבא, אתה חולה לב, תאכל משהו. אמר לו: אף פעם לא אכלתי לפני התקיעות. אמרתי: בגלל זה ישב ככה ויהיה חולה חס וחלילה?! לכן עשיתי את התקיעות מהר שישתחרר ויכול לאכול. יש ישיבות שנשארים בתפילת ראש השנה עד חמש בערב, (זה בישיבות הגדולות של האשכנזים, וגם של הספרדים, כולם אותו דבר...) אבל יש לדעת שבימי המרדכי שהיה מגדולי חכמי אשכנז בתקופת מהר"ם מרוטנברג היו גומרים תפילת ראש השנה בשעה חמישית [וכ"ה בשלטי הגבורים שסביב המרדכי בסוף מסכת שבת, בשם תשובות הגאונים]. מתי זו שעה חמישית? בשעה אחת עשרה שלנו, כבר גמרו את התפילה. אנוחן גומרים את התפילה בשתיים עשרה או קצת אחר כך. שותים לפני כן מים או קפה או תה כדי שלא להיחשב כתענית. אבל השנה צריך לצאת מוקדם. הרב עובדיה עם כל הסליחות וכל הפיוטים⁶ בכל זאת גומרים תפילה אתו בעשר-עשר וחצי. ובמיוחד השנה הזאת. אם החזון איש קיצר בתפילה בשביל חולה לב אחד, היום שיש בעוונותינו הרבים מאות חולים, כל שכן שלכתחילה צריכים לקצר בתפילה.

ברכת 'אשר יצר' בין התקיעות

ו. אדם שהוכרח לצאת לשירותים באמצע החזרה של מוסף או בין לחש לחזרה מותר לו ללכת. ויברך אשר יצר באותו זמן ולא יחכה אחר כך. למה? כי השלושים העיקריים של מיושב שמענו כבר, והשאר של מוסף זו תוספת. יש הבדלים קטנים נשימה אחת ושתי נשימות (עיין שו"ע ס"ת תק"ז ס"ד), אבל לא מעכבים הדברים האלה.

בכל פעם ופעם יכול לברך

ז. אם אדם תוקע בכמה מקומות. כל פעם ופעם יכול לברך לשמוע קול שופר ושהחיינו. (הרי השנה אינו לני יומיים, רק יום אחד - היום השני. כי היום הראשון חל בשבת). הוא הולך ומברך לשמוע קול שופר ושהחיינו בשביל השומעים, אף על פי שהוא כבר בירך יברך פעם שניה בשביל השומעים. רק בשביל נשים לא לברך. אם הן רוצות לשמוע - בבקשה, אבל הוא לא יברך להן. גם הם אסור להן לברך. "איך הם יאמרו וציוונו לשמוע קול שופר?" הם לא מצויות.

וריוח תשימו בין עדר ובין עדר

ח. אם יש שני בתי כנסיות תוקעים בזה אחר זה, והם סמוכים עם איזה מחיצה, קפסולות קוראים לזה⁷. אז יסדרו ככה, מי שתוקע כאן יחכה עד שיגמור הראשון שלושים של 5. בעת שערי רצון מאריכים מעט, ואתה קורא את התפלה ואומר ביחד אתם. לא צריך שהיא תהיה סמוכה בדיוק לתקיעות, כי אפילו תעשה אותה סמוכה לתקיעות, יש בעיה מבחינת הקבלה, כי צריך לכוון בשעה שאתה תוקע. מי יכול לכוון? צריך גם לכוון, וגם לראות אם הזמן מתאים - שש שניות התקיעה של תשר"ת ושלוש שניות לתקיעות האחרות, ואתה מכוון שופר ש' י' עם ארבע עשרה פרקי י"ד האוחזים בו סך הכל ש"ך. ש"ך דינים ופ"ד, זה פ"ר דינים. ומה זה פ"ר דינים? זה מנצפ"ך. ככוונת כאלה אתה מתבלבל. לכן התקיעה כפשוטה. הנודע ביהודה היה כועס על מי שאומרים לשם יחוד (שו"ת נוב"י קמא ח"ו"ד ס"י צ"ג), בזמנו היו כל מיני תפילות שיש בהם חשדות כאלה, היה אומר "רחמנא אמר תקעו" זהו וזו גמרא בראש השנה (דף ט"ז ס"א - למה תוקעים? רחמנא אמר תקעו). אין שום הסברים לדבר הזה. היה כועס על מי שאומר לשם יחוד. הוא לא היה אומר לשם יחוד כלל. ואנוחן אומרים תפלת לשם יחוד שתוקנה על ידי רבי יוסף חיים ע"ה.

6. והוא היה אוהב פיוטים, אוהב מנגינות, אוהב מקאמים. פעם אמר "מקאמים עלי מרעים תשמענה אזנני" (נ"פ תהלים צ"ב י"ב) - המקאמים האלה כל כך טובים, מעוררים את הלב, "תשמענה אזנני"...

7. פעם לקחו קפסולות לרפואה, היום הרפואה לא עוזרת, אז יש קפסולות אחרות -

חדש! פגיו 24 שאלת ביאמה! בית ההוראה רבית ממזנות חינוך ילדים 24-02-5353-383 *ניתן לקבל תשובות גם דרך האינטרנט www.yhr.org.il

להגיע ליום הגדול אחרי שעשו לך תיקון ברת זה אחרת!

לשותפות במוסדות התקשרו בעת 08-6727523

אגודה ולא אחרי דגל התורה?! לא ככה אלא זה משפט אחד: "אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם". כולם מאוגדים לעשות רצונך, לא כל אחד ואחד יחפש דרך איך להרוס את התורה, להרוס את השבת, להרוס את משפטי התורה, להרוס את הצניעות, להרוס את הכל. מה אתם מרוויחים מזה? יש לכם את כל העולם כולו הרוס, תמשיכו תחיו שמה... מה אתם עושים כאן? אלא נהיה כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם.. לכן אומרים אחת כי עוד לא נגמר המשפט.

קריאת תהלים לאט בהבנה וברגש

טו. ועוד דבר. קוראים תהלים בראש השנה. היו חכמים כאלה שכל רגע פנוי היו קוראים תהלים. ככה כתב האדמו"ר רבי יוסף יצחק שניאורסון ע"ה, היה אומר "כל רגע פנוי לומר תהלים" (אגרות קודש ח"ד עמ' ק"ב). אבל עדיף לקרוא לאט, פעם אחת תהלים ביום ראשון ופעם שניה ביום שני. כשאדם קורא מהר הוא לא מבין מה הוא מדבר. הוא לא מתרגש מהמלים. קורא אותם, העיקר לגמור. תהלים לוקחים לו שעה וחצי (לי לוקחים מאה דקות. ויש כאלה לוקח להם שתיים). ואם אתה קורא פעם ועוד פעם ועוד פעם - אבדת כל הטעם שבתהלים. יש פסוקים כל כך מרגשים ואתה לא מבין אותם¹⁰. אתה לא מתרגש מהם. לכן תקרא לאט לאט. אמרו "אל תסתכל בקנקן" (אבות פרק ד' משנה כ"ז) - מי שקורא שלוש מאות מזמורים כמנין קנקן חבל על הזמן.

10. כתוב: "אזכרה אלקים ואהמיה אשיחה ותתעטף רוחי סלה" (תהלים ע"ז. ד.). "אזכרה אלקים ואהמיה" גימטריא "דוד בן ישי" - 386. דוד חתם את שמו. וזו לא פעם ראשונה שחתם את שמו בתהלים. אולי עשרים פעם. הכל בראשי תיבות וסופי תיבות וגימטריאות מדויקות (לא עם הכולל ועם התיבות ועם האותיות...).

שאל אותו? אלא מוכרח שזה לא בדיוק ספק, אלא נראה כספק, כמו שאמרו הגאונים. יכול להיות שהרמב"ם סובר שהגאונים אמרו ככה להשתיק את הקראים⁸. אבל כאן נראה שהדברים לא בגלל הקראים, הדברים נראים נכונים מצד עצמם. יעלה על הדעת שעד שבא רבי אבהו בקיסרי היו חלק גדול מישראל לא יוצאים ידי חובה?! לכן מסתבר שכולם נכונים. ולכן גם אפשר לומר וידוים בין סימן לסימן, והמחמיר יאמר אותם בהרהור בלבד. ובין כה וכה יש זמן פנוי, לכן מי ששומע ולא בירך, ובא באמצע התקיעות, אז אחרי שיגמור השליח ציבור הסימן של תשר"ת תשר"ת תשר"ת, לפני שיתחיל תש"ת יאמר את הברכה בלחש.

נשים שרוצות לבטל שנה אחת מנהגן לשמוע קול שופר

יג. נשים מן הדין לא צריכות לשמוע בכלל. אם קשה להם לבוא מהמלוניות וכדומה פטורות לגמרי. אם יש מישהו שיתקע להן הנה מה טוב, ואם לא - לא צריכות. ואפילו לעשות התרה לא צריכות. למה? כי עושים התרה רק כשרוצים לבטל המנהג לגמרי, אבל כשאתה לא רוצה לבטל את המנהג אלא רק בשנה הזאת בגלל המחלה הזאת ה' ירחם עלינו, זה זמנית, ושנה הבאה בעזרת ה' הכל יהיה בסדר. תשכח הקורונה מן העולם, לא יקום ולא יהיה ולא יעלה על לב עוד לעולם, ואז הם יחזרו לשמוע את השופר. לכן גם התרה לא צריך. ככה כתב מרן יביע אומר (חלק ב' סימן ל' "יעקב חבל נחלתו"), שצריכים התרה רק כשאתה מבטל את המנהג לחלוטין, אבל כשאתה מבטל אותו לפי שעה ובשנה הבאה אתה חוזר. לא צריך לעשות התרה. וכל שכן לגבי נשים שהן פטורות מן הדין.

"ויעשו כולם אגודה אחת"

יד. בתפילה אומרים "ויעשו כולם אגודה אחת" ולא אָחת. יש הרבה כותבים שצריך לומר אָחת על פי דברי רבי שמואל ויטאל בנו של מהר"ח (שער הכוונות דף צ"ז סע"א), אבל לעומת זה כף החיים (סימן תקפ"ב אות ל"ז) מביא מהרי"ל (דרשות מהרי"ל סדר תפלות ר"ה) שאומר אָחת, ובשם כנסת הגדולה אומר הייתי אומר אָחת, ככה מסורת בידני מאבותינו, אבל אחרי שראיתי מהרי"ל חזרתי לקרא כדברי מהרי"ל (שכנה"ג סי' תקפ"ב בהגה"ט אות ב'), ופרי חדש (סי' תקפ"ב אות ה') גם כן כתב לומר אָחת, וכתב ככה אנחנו נוהגים, אף על פי שמי שקורא א' בסגול לא משתבש. וככה כתב גם מטה יהודה (סי' תקפ"ב) שנוהגים לקרא את האל"ף בפתח. והרב בית דוד (סי' שע"ב-שע"ג) אמר אף על פי שבפסוק (בשמואל-ב' ב', כ"ה) כתוב "ויתקצבו בני בנימין אחרי אבנר והיו לאגודה אָחת", שם זה אתנח. ובאתנח אומרים אָחת⁹. אבל באמצע הדברים [אומרים אָחת], ואם תגיד "ויעשו כולם אגודה אָחת" [שמת אתנח, ואם כן] מה זה אגודה? ללכת אחרי

8. כי הקראים כל הזמן מחפשים עלילות. אומרים אתם אומרים שאין לכם מחלוקות. הנה רבי יהודה רבי מאיר ורבי שמעון וכו' וכו', והרמב"ם (בהקדמתו לפיה"מ) ענה על זה בטוב טעם, אמר כל המחלוקות שלנו היא בפרטים, אין מחלוקת שאחד אומר פרי עץ הדר זה אתרו, וזה אומר פרי עץ הדר לימון, והשלישי אומר פרי עץ הדר תפוז. לא. כולם אומרים אתרו. אבל אם נפל העוקץ או הפיטם וכדו' יש מחלוקות. המחלוקות בפרטים לא בכללים. זו תשובה נכונה מאד. כשהרמב"ם עונה על שאלות הוא עוקר אותם מהשורש. מסביר לך דברים של טעם. אצל הקראים אין דבר כזה. אחד אומר האליה זה חלב, התורה אומרת "חלבו האליה תמימה" (ויקרא ג' ט'), והשני אומר לא, הכל מותר, זה לא חלב. והדוכיפת זה התרנגול, ככה הם אומרים. ועוד כל מיני שטויות כאלה. כל אחד אומר מה שלבו אומר לו. והם בעצמם אומרים אין לנו ידיעה ברורה. רק המורה שלהם ענן (היה לפני אלף שנה ומעלה) ראש הקראים, אמר "חפשו שפיר באורייתא ואל תסמכו על דעת". חזק וברוך... ואם באורייתא לא נמצא דברים ברורים, מה נעשה? אז תלכו לרבנים, גידו לכם מה לעשות. סוף כל סוף אתם צריכים רבנים. אנשים כאלה לא לדבר אתם. יש לנו מסורת חזקה. לכן הגאונים רצו שלא לתת מקום לקראים לרדות.

9. זה דומה לאותו חכם שכתב לי למה אתם אומרים בורא פרי הגפן? אני חיפשתי במחשב ומצאתי שבתנ"ך יש ארבעים ושלוש פעמים גפן ושלוש פעמים גפן, אז למה אתה הולך אחר המיעוט? הרי התורה אמרה "אחרי רבים להטות" (שמות כ"ג, ב). אבל למה אומרים הגפן? בגלל סוף פסוק. וכל הפסוקים שהבאת מהתנ"ך שכתוב בהם גפן הם באמצע משפט. כמו "גפן ממצרים תסיע תגרש גויים ותטעה" (תהלים פ"ט). אבל באתנח ובסוף פסוק אומרים גפן, כמו: "ויאמרו העצים אל הגפן לכי את מלכי עלינו" (שופטים ט' י"ב), "חיו דגן ויפרחו כגפן" (הושע י"ד ח). ואותו דבר כאן, באתנח ובסוף פסוק אומרים אָחת.

לאור הסכנות האורבות לפתחנו ה"ו ראוי מאד לערוך פדיון נפש בערב ר"ה ובערב יו"כ, וכפי הבטחתו של רבנו חיים ויטאל תלמיד האר"י הקדוש העושה כן מובטח לו שמשלים שנתו

עייך להרב שמן ששון ז"ל בדף קל"ג סוף ע"ד, שהביא בשם ספר הכוונות של הרב מאיר בתייא ז"ל שקיבל מרבו הר"י ווילנא זלה"ה ככתוב בגליון בספר בית מועד שמורנו הרב חיים ויטאל ז"ל היה נוהג בכל ערב ראש השנה לעשות פדיון נפש באופן זה, והוא שבערב יום ראש השנה היה מונה הק"ס פרושות לפדיון נפש מניין בלבד והיה שומרם, ואחר כך בערב יום הכיפורים היה עושה הפדיון עצמו, ושומרם ובערב סוכות היה מחלקם, וזה כוונת

המעוניין בפדיון בעבור 26 ש"ח לכל נפש יתקשר לטל. 055-6746187 כל ההכנסות יועברו למשפחות בני תורה בערב סוכות כמובא במקורות

לפרטים והזמנות: 053-6652663

כל תשמישי הקדושה במקום אחד ספרי תורה • תפילין • גיטות • מגילות ועוד

מוצה ע"י מוגהים מוסמכים מיישיבת כסא רחמים

עשרה ת"ח, שבעה כוורת תהילים שלם, מערכה עצומה

"ה' יום לך אערור תחינה, שעה לקולי ושוועתי ה'".¹³ ובהמשך כותב: **"ה' יוצרי אתה וצורי, ומי זה בלתי עזרי, ה' - ומי זה בל-תך, יוצא על פי המנגינה המסורתית שלנו** (לא תוכל להוסיף בה תנועה למטה ולמעלה, הכל מדויק) כמו "ומי זבל", כי כל העולם כולו זבל... בלתי עזרי! הנה אלפי הרופאים והמדענים והחכמים בעולם לא יכולים להתמודד עם בריה קטנטונת כזאת פחות מיתוש שבקושי רואים אותה. לא יודעים מה לעשות. עושים "פוחת את ידך"... אין מה לעשות. לכן אדם צריך ללמוד את הכח של התפילה ולא יזלזל בה.

מוטב לכפר ע"י שני הימים ביחד

י. ואותו דבר בתהלים, כשאתה קורא מהר זה לא שוה. **ומורנו ורבנו הרב רבי כלפון הכהן ע"ה** כותב בברית כהונה (חא"ח מערכת הרי"ש אות ח"י) שאומרים שני תהלים בב' הימים, כל יום פעם אחת, ביחד זה כמניין **כפר**. ובספרים כתוב שיאמר פעמיים כל יום, 300 מזמורים כמנים "כפר". אבל מוטב לכפר ע"י שני הימים ביחד, מאשר לקרוא בכל יום פעמיים, ולבלע את התהלים.¹⁴

הכי טוב לא ללעוס אפילו בלב

יח. צריך להיזהר מכעס. **בראש השנה לא כדאי ללעוס, ואף פעם לא כדאי ללעוס.** צריך אדם למשול ברגשות שלו. **ואם מוכרח ללעוס יעס בלב. אבל הכי טוב לא ללעוס גם בלב.** יש פתגם בגמרא (בסנהדרין דף י"ז ע"א) **ההוא דהוה קאמר ואזיל: "טוביה דשמע ואדיש, חלפיה בשתיה מאה"** - אשרי מי שהוא שומע והוא אדיש, אם יש לו מאה רעות הולכים כל הרעות. ואומר הבן איש חי **בבן יהוידע, מדוע כתוב "ואדיש", שיכתוב "ושתיק"?** אלא יש אדם שאף על פי שיש לו צער בלב הוא שותק, אבל הכי טוב להיות אדם שהוא אדיש לבזיונות ולא מרגיש כלום, הוא רגוע לחלוטין. תגיד מה שאתה רוצה. הרמב"ם כתב שגם אם ישמע אדם שיקלל ויגדף אותו, הוא לא מתרגש ממנו (עיין באגרות הרמב"ם הוצאת מוסד הרב קוק עמ' קכ"ח), אתם יודעים איזה כח זה?¹⁵

צריך להבליג ולסבול, ובזכות הסבל הזה תקבל הכל

יט. לכן במיוחד בעשרת הימים האלה, צריך להזהר לא ללעוס, וכאשר אדם בא הביתה בליל ראש השנה, אפילו אם מצא שהכל הפוך, לא יאמר כלום. ואומרים על **רבי יהודה פתאיה זצ"ל**¹⁶ שבביל ראש השנה היה חם מאוד בבגד¹⁷, ומרוב החום ששורר שם בבבל

13. וצריך להפריש בין יו"ד ליו"ד "ה' - יום", עשר פעמים יש שם ה' ואחר כך יו"ד, וכל פעם צריך להפריד בין הדבקים.

14. יש כאלה שאומרים לבניהם שעל כל מזמור תהלים יקבלו פראנק אחד. וממילא הבן ההוא בולע את התהלים, ואחרי ראש השנה אומר קראתי 625 פרקי תהלים, תביא לי 625 פראנק. ככה היינו עושים בילדותנו, אבל זה לא כדאי.

15. יש כמה אנשים שכתבו נגדי חוברות ומאמרים, משנת יוסף, וכל מיני שטויות והבלים כתבו. ואני אומר לתלמידים שיביאו לי את זה, ונראה להם כמה טעויות עשו, ואם הם צודקים אני אקבל את דבריהם. אבל הם לא רוצים להביא לי כי חוששים אולי אני אכעס. אבל מה אתם חוששים?! מה יכול להיות? יקללו אותי, הרי גם את הרמב"ם קיללו. יחרפו אותי? הרי גם את הרמח"ל חירפו, את רבי שניאור זלמן מלאדי חירפו ושרפו את ספריו. אבל הם אומרים שאני אכעס יותר מדאי, ואז יהיה ב"מ סכנה נוראה... לא יקרה שום דבר. אנשים כותבים שטויות והבלים, והם חושבים הנה הוא לא ענה עלינו, זה סימן שאנחנו צודקים. טוב, אתם צודקים, בסדר, תהיו בריאים...

16. היה מקובל וקדוש ונבון וחכם. ויש לו חידושים יפים מאד על התנ"ך בספר מנחת יהודה, מאיפה הביא אותם? כמו מה שהוא אומר על הפסוק:

"ויאמר האדם זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי" (בראשית ב' כ"ג), שלפני זה אדם הראשון היה קורא שמות לכל הבהמות והחיות, ופתאום התנמנם - "ויפל ה' אלוקים תרדמה על האדם וישן" (שם פסוק כ"א), וכשהתעורר חשב שהוא עדיין ממשיך לקרוא שמות, מה הבריה הזאת? אמר, "זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי"... (מנחת יהודה עמ' ט). ויש לו כמה חידושים כאלה, שהם פשוטים ישרים ואמתיים.

17. מישהו אסף וכתב (ירחון יתד המאיר מני"א תש"ף סי' נ"ז) שאפשר להקל

"אלא במה שיש בו. יש קנקן חדש מלא ישן" - אתה קורא פעם אחת אבל מלא ישן, אתה מתרגש מיראת השמים של דוד המלך. "ויש ישן שאפילו חדש אין בו" - מבלע מבלע מבלע. לא מלעיל ולא מלרע, לא רפה ולא דגש, לא הבנה ולא טעם, שום דבר. לא עושים ככה. רב האי גאון שחי לפני אלף שנה היה מלמד תהלים את התלמידים שלו.¹¹ כשאתה קורא ואתה מבין, זה אחרת לגמרי ממה שאדם קורא בלי הבנה.

רבי יהודה הלוי ע"ה

טז. הרי כל הפיוטים שלנו של חכמי ספרד בנויים על פסוקים של תהלים. רבי יהודה הלוי כשכותב פיוט הוא מתרגש כולו עד שכתב עליו הרב חיד"א (שה"ג ח"א בערכו): **"משורר עצום** והיה אומר שירותיו נכח פני ה' **בדבקות גמור**"¹². והפיוטים שלו נפלאים. יש לו פיוט של ראש השנה וכתוב שם שם ה' חמשים ושתיים פעמים:

11. כשהגיעו לפסוק "שמן ראש אל יניא ראשי" (תהלים קמ"א, ה), אמר אני לא יודע מה זה אל יניא. שלח את תלמידו רבי מצליח (שהיה אחר כך דיין בסיציליה), אמר לו לך שם, יש כנסיה של נוצרים שיש להם תנ"ך מתורגם ללטינית, תשאל אותם איך תרגמו את זה. אמר לו אני אלך לנוצרים! אני לא אלך אליהם. כעס עליו ואמר לו תשמע זה לא תרגום שלהם, זה תרגום שלנו. המתרגם שלהם אירונימוס שאל כמה מלים שלא ידע את רבן גמליאל (הוא היה בזמן רבן גמליאל בחורבן בית שני, והוא שאל אותו פירוש המלים). זה שלנו והם לקחו לנו את זה. לך תברר. רבותינו היו מבררים דברים מהגויים. "אמר רבי עקיבא הלכתי לעיר אחת והיו קוראים למעה, קשיטה", ומעיר אחת למדתי את המלה הזאת (בראש השנה דף כ"ו ע"א, ובמגילה י"ח ע"א). זה סיפור שמוכא בשם רב האי גאון.

12. בזמנו לא היו אומרים בדביקות עצומה, אלא "דביקות עצום" וגם הרמח"ל כותב ככה בספר מילת ישרים, התלהטות ודביקות בלשון זכר. אמנם זה לא בדיוק. אבל ככה היו כותבים. ורבי יהודה הלוי לא כתב כך.

ניתן להעביר את פדיון כפרות למוסדותינו הקדושים ולהיות שותפים בהפצת התורה לאלפים.

התורמים יתברכו בערב יום כיפור.

למסירת שמות ותרומות חייגו עכשיו:

08-6727523

וכן בהדעה אל 08-6727523 או בעמדות מדרים פלום

אנחנו
אנחנו
24 שעות
כך קווי

השנה, אלא יותר מאוחר), ולכן היו לוקחים "מיירן". ומה זה "מיירן"? גזר, ומה הקשר בין מיירן לראש השנה? כי "מיירן" זה לשון ריבוי, והיו מבקשים שיהיה להם הרבה ילדים וכדומה (ככה כותב המגן אברהם בריש סימן תקפ"ג). אבל בארץ לא קוראים לזה "מיירן", אלא קוראים לזה גזר. ומה הם מבקשים על זה? "שתקרע גזר דיננו" - לוקחים את הגזר ושוברים אותו. אבל הרי בגמרא (הוריות דף י"ב ע"א) כתוב קרעא, ויש לנו בארץ קרעא, שזה הדלעת, א"כ תביא דלעת ואל תתחכם יותר. כשלא היה לכם דלעת זה משהו אחר. אבל כאן שיש לכם, תהיו ספרדים ותקחו דלעת. אל תתחכמו יותר מדא¹⁸.

18. אותו דבר בליל פסח, ב"כרפס" האשכנזים לוקחים תפוח אדמה, ולמה? כי לא היה להם במדינותיהם כרפס. אבל הרי הכרפס ידוע היום, בערבית נקרא "כרפס", ובשפה של היום נקרא "סלרז". א"כ תאכלו כרפס. הרי הרב האר"י אומר (שער הכוונות (דף פ"ג ע"א) שיש ענין מיוחד בכרפס.

עשו את הסעודה בחצר או על הגג. והרבנית הדליקה נרות, אבל הם כבו. חזרה והדליקה שוב בלא ברכה. אחר כך בא הרב ועשה קידוש ובהם לשתות מהיין, והכוס נפלה ונשפך היין, אז הוסיפו עוד קצת יין וביקר עליו ושתה אותו. אחר כך באו להכין את הסעודה, והגישו את הבשר והעוף וכו' והלכו לטויל ידיים. לבינתים באה חתולה והתחילה לאכול (אולי גם היא רוצה לטעום אוכל של ראש השנה, כדי שתהיה לה שנה טובה ומבורכת, שילדו לה הרבה חתלתולים...). עד שבאו לאכול, זה נשפך וזה נהרס וזה נכבה. אמרה לו מה זה, הרי יש בזה סימן לא טוב, מה נעשה עכשיו? נביא סלט? (ס"ט ראשי תיבות סימן לא טוב...) אמר לה: **תדעי, שהשנה הזאת תהיה יותר טובה מכל השנים, כי סבלנו והתאפקנו ולא אמרנו כלום, הכל כפרת עוונות, תביאי הכל מחדש, והכל יהיה בסדר.** וכמו שאמר ככה היה: **אדם צריך לדעת שלהבליג זה הכי טוב** - "מבליגיתי עלי יגון" ככה אומר ירמיה הנביא (ח' י"ח). **צריך להבליג ולסבול, ובזכות הסבל הזה תקבל הכל.**

בית נאמן

צריך ישועה?

קנה לך סגור ליום הביפורים!

המעלה הגדולה ביותר לעשות זאת ע"י החזקת עמלי תורה

"תיקון ברית"

שיעשה ע"י יותר ממונין תלמידי חכמים שלומדים תורה בתענית דיבור לילה שלם לזכותך, כולל קריאת תהילים שלם ותפילות מיוחדות למענך. ובאשמורת הבוקר יערך פדיון נפש לכל שם!

בעלות 72 ש"ח לכל נפש

הלימוד יערך בליל שישי שלפני יום הכיפורים

72 ש"ח = מונין חסד
עשה חסד
עם עמלי תורה
ותזכה לחסד בדיון!

מנהל
אנושי
24 שעות
כב קווי

למסירת שמות: 08-6727523

או בהודעה למספר 08-6727523 או בעמדות גדרים פלוס

"תולה ארץ על בלימה"

כ. היה אחד שלא היו לו ילדים, וכל הזמן היה הולך לרבנים שיברכו אותו שיהיה לו ילדים, ויום אחד אשתו הייתה באיזה כנס של מרצות וחכמות, ואחת התחילה לצעוק על המרצה: "את לא מתביישת, את ביזית אותי, וחרפת אותי, וגידפת אותי", והשניה אומרת לה שזה לא נכון, זאת לא הייתי אני, בכלל לא קוראים לי כך. והשניה לא מפסיקה לצעוק בכעס נורא ואיום. ואחר כך התברר שזו שצעקו עליה צודקת והיא לא עשתה לחברתה כלום, אבל היא בלמה את פיה, ולא אמרה כלום. מיד הלכה אליה זו שאין לה ילדים וביקשה ממנה: גברת, תברכי אותי בילדים. אמרה לה: מה את רוצה ממני? אמרה לה: **על זה ששתקת וסבלת, העולם קיים בזכותך.** "תולה ארץ על בלימה" (איוב כ"ו ז) על מי שבוטל פיו בשעת מריבה (חולין דף פ"ט ע"א), ואת בלמת את פיך בשעת המריבה, ולכן הברכות שלך אין כמוהם בעולם. תברכי אותי! וברכה אותה, ותוך שנה לתקופות הימים ילדה בן. ובאה אליה ואמרה לה: זה הבן של הברכה שלך! כמה הדבר הזה חשוב, שאדם יטהר את עצמו מכעס.

בגמרא כתוב 'דלעת' אז למה לאכול 'גזר'?

כא. ואנחנו לוקחים בסימנים "קרעא" ומבקשים: "שתקרע רוע גזר דיננו, ויקראו לפניך זכויותינו". וכנראה במדינות האשכנזים לא היה קרעא, (או שהעונה שלו לא הייתה בראש למעוברות ומניקות שלא לצום ביום תשעה באב (וש"א שהיה ביום כיפור). ומישהו העיר עליו (שם אלול תשי"ף, ס"י ע"ב אות ז), מדוע לא הבאת ראיה נפלאה שרבי צדקה חוצין תינין שמעוברות ומניקות אסור להם לצום בתשעה באב? מה הקושיא הזאת? וכי אתה חושב שהוא עקר דין הגמרא? הוא אמר את זה בבבל בלבד, מרוב החום, כי ראה שיש נשים שהגיעו עד שערי מות, ולא לכל מקום. בארץ ישראל מזג האוויר הרבה יותר טוב מבבל, וא"כ כאן זו מידה אחרת. ואי אפשר לעקור את הדין של הגמרא.

לרפואת
ציון בן
פרטונה
ה"ו

להצלחת
מצליח
אוזן
ורעיתו

לעילוי נשמת
דג'ר'יה לבית טרבלי
ל"ע א' בתשרי תשע"ו

עדיף ראש של כבש

כב. ולוקחים ראש כבש, כמו שכתוב בגאונים (ש"ת הגאונים חמדה גנוזה סי' צ"ג, ובב"י סי' תקפ"ג הביא כן מהמרדכי בשם הגאונים), ובמהר"ם מרוטנברג (הובא בטור סי' תקפ"ג) ובספר חסידים (סי' ט"ו), [וכ"כ הבי"ח בשם מהר"ל (הל' ר"ה סי' ח)] ומבקשים: "שנהיה לראש ולא לזנב, ותזכור לנו עקדתו של יצחק אבינו בן אברהם אבינו עליו השלום". ואם אדם לא מצא ראש של כבש, ובמיוחד האשכנזים שלא שוחטים כבשים [לראש השנה], אז לוקחים ראש של עוף, ויש כאלה שלוקחים ראש דג, אבל הכי טוב ראש כבש. הספרדים שוחטים כבשים, ואוכלים ראש כבש. וגם האשכנזים אם הם ירצו לאכול ראש כבש, לא יאמרו להם שהם "ספרדים" חס וחלילה... גידו שהם עושים מנהג של מהר"ם מרוטנברג שהוא ראש חכמי אשכנז לפני 700 שנה¹⁹, והוא אמר לאכול ראש כבש בראש השנה, וא"כ תאכלו גם אתם. הבן איש חי כותב (ש"א פרשת ניצבים אות ד') שאם אדם לא מצא ראש כבש, שיקח ראש של עוף (והוא הדין בקר) אבל לא יאמר "ותזכור לנו עקדתו של יצחק אבינו" כי זה לא שייך בראש של עוף (או בקר). ורק יבקש: "שנהיה לראש ולא לזנב".

לב - שתפתח לבנו בתורה

גג. וגם מביאים לב, ככה אנחנו נוהגים. ומבקשים: "שתפתח לבנו בתורה ותלבבנו". ומוסיפים: "לב טהור ברא לי אלוקים ורוח נכון חדש בקרבי". והמשפט האחרון לקוח מרבי חיים פלאג' בספרו מועד לכל חי²⁰ (או בשאר ספריו) שכתב להוסיף את הפסוק הזה לב טהור וכו'. ואבא ע"ה היה מזהיר אותנו שמי שאוכל את הלב יהיה מטומטם. ולמה? כי אתה אוכל לב של בהמה, יהיה לך גם מח של בהמה. ככה כתב הבן איש חי (ש"ב פרשת אחרי מות אות י"א) שיש שלשה דברים שלא כדאי לאכול ע"פ הקבלה, והסימן שלהם מל"ך (ויותר נכון למ"ך...), מל"ך ראשי תיבות: מח לב כבד²¹.
19. והרשעים הארוזים שמו אותו בכלא שבע שנים, ורצו לפדות אותו ולא הסכים. ואחרי שנפטר השאירו אותו בלא קבורה 14 שנה! הגרמנים האלה ארוזים, ימח שמם ויאבד זכרם.
20. "מועד לכל חי" זה פסוק באיוב (ל' כ"ג) והכוונה שם לבית החיים - בית הקברות, והוא לקח אותו לספר שלו. ופירושו שהספר הזה הוא "מועד" - כל המועדים של השנה, "לכל חי" כי השם שלו רבי חיים פלאג', וחיים גימטריא "כל חי". מועד של חיים.
21. ואמנם לא מצאו מפורש בדברי האר"י על כבד, ואדרבא מהגמרא משמע שכולם היו אוכלים כבד. וישנה סוגיא שלמה בחולין (חולין דף ק"י ע"ב) "כבדא מה אתון ביה"? איתן את

וא"כ מה היינו עושים? נותנים לנשים ולבנות יותר מהגברים, ואם הם לא מבינים כ"כ מתמטיקה - שלא יבינו... אבל הבנים צריכים שכל ברור וחרף ואמתי וישר. ככה נהג אבא, וככה אנחנו נוהגים אחריו. ואמנם הלב הוא טעים, אבל תיקח קצת וזה הכל.

מנחה ותשליך וסעודה שלישית

כד. והשנה הזאת יש לנו גם תשליך, וגם סעודה שלישית. לכן כדאי לעשות מנחה גדולה ומיד אחריה לעשות תשליך. וכיון שהתשליך השנה הוא בשבת, אם עושים את זה מחוץ לעיר יש חשש שיטלטלו סידורים ועושים כל מיני דברים, וגם בכלל לא טוב. לכן עדיף לעשות בברז של בית הכנסת, או שיש להם אקוריום, (או בעיר שיש שם עירוב), וככה עושים בבית הכנסת שלנו, יש אקוריום עם דגים ואומרים שם "ותשליך במצולות ים כל חטאתם" (מיכה ד' ט"ו). וככה לא יטלטל שום דבר²². וגם לא ילך למקומות שמלאים כל מיני כיעור, זה לא מתאים. ויש כאלה מביאים אוכל לדגים, אולי בזכות זה ה' ירחם עלינו, ויכתוב לנו שנה טובה²³.

לקום בראש השנה קודם עמוד השחר

כה. כתוב בירושלמי: "מאן דדמיך בריש שתא דמיך מזליה". וזה לא נמצא בירושלמי שלנו, אבל הראשונים הביאו ככה בשם הירושלמי. כלומר מי שישן בראש השנה, המזל שלו ישן. ומזה למדו שלא לישון בראש השנה, וגם הרב האר"י לא היה ישן. והרב בן איש חי אמר (פרשת ניצבים אות י"א) שצריך לקום לפני עמוד השחר. ומאפה לקח את זה? מספר מטה יהודה (סי' תקפ"ג אות ז'), ומובא בכף החיים (שם אות ט"ל) על דברי ההגה שכתב: "וגם נוהגים שלא לישון" ככה: "וא"כ ראוי הוא דכשיעלה עמוד השחר יתגבר כארי ויקום ממיטתו ולא לחזור לישון, ומכל שכן בשעה ראשונה שהיא תחילת שלוש שעות הראשונות שבהם הקב"ה יושב ודן את העולם. מטה יהודה. וכ"כ הבן איש חי (פרשת נצבים אות י"א) דצריך להיזהר שיתעורר משנתו בלילה קודם עלות השחר, ואם יש לו כאב ראש או מיחוש שמוכרח לישון ביום, יתאפק וישן אחר חצות. עכ"ל. אבל אני זוכר שבחוץ לארץ לא יכולנו אף פעם לקום לפני עמוד השחר, (אולי סבא היה קם). ולמה? כי בלילה מאריכים על הקרע "הי רצון", ועל הלוביא "הי רצון", ועד שיאמר זה, ועד שתאמר זו, ועד שתאמר האמא, ועד שתאמר הסבתא, וכו' וכו'. ואחר כך לא גומרים את הסעודה והולכים לישון, אלא צריכים לקרוא קטע מהזוהר, ויש פיוטים: "תפתח לנו שערי אהבה בזכות אביי ורבי, תפתח לנו שערי ברכה בזכות אסתר המלכה", ועוד כל מיני תפילות. (מי שיקח מחזור איש מצליח של ראש השנה יראה

אוכלים את הכבד? צולים אותו או מולחים אותו? איך מכשירים אותו. אם לא היו אוכלים אותו, מה זה כבדא מה אתון ביה? אלא כל חכמי התלמוד אכלו כבד. וגם מח לא כתוב מפורש, אבל על הלב כתוב מפורש, שהלב הזה הוא לא טוב.

22. החוזה מלובלין - רבי יעקב יצחק הלוי מלובלין (נפטר בתשעה באב שנת תקע"ה) היו לו כמה תלמידים שכולם צדיקים גמורים. ואחד מהם שמו רבי נפתלי מרופשיץ, היה צדיק יסוד עולם. והחוזה היה עושה תשליך ביום ראש השנה, והיה רבי נפתלי הולך אחריו. ואחרי שגמר את התשליך רבי נפתלי הלך. אמר לו: לאיפה אתה הולך נפתלי? אמר להם: אני הולך לאסוף את העוונות שהחוזה השליך. כי העוונות שלו בשבילי זה מצוות. ואני הולך לאסוף אותם מן הים...

23. בתונס היו כמה רבנים הולכים למרסה. מה זה מרסה? עיר קיט, שיש בה ים, ויש שם בני כנסת יפים מאד. היה בית כנסת שלמטה היה כמו בית ספר, אבל לא בית ספר ממש, באים מאתם וחמשים תלמידים. ואחד קורא אל"ף ב"ת, ואחד קורא קמץ פתח, ואחד קורא חומש. ועוד כל מיני דברים. והיה שם מלמד אחד, רבי מיכאל כהן ז"ל (שנפטר בבאר שבע לפני כמה שנים), ואני הייתי שם בימות הקיץ, ולמעלה יש בית כנסת יפה ומפואר, נקרא "קרן ישועה". וליד בית הכנסת יש שם מרפסת. ואומרים שבימי הקיץ היה בא לשם רבי דוד בן בארון ז"ל (היה הרב הראשי לתונסיה, הוא נפטר בתשס"ו, כשהייתי בן עשר), ספרו לי שכשהיה מתפלל שם בראש השנה, היה עומד במרפסת, לוקח את המטפחת שלו ועושה תשליך. הים היה רחוק, והעוונות הולכים כנשר עד הים וזה יורד שם. ובתונס כשהיינו עושים תשליך, היינו מחפשים מקומות של בורות, והיו גויים מסביב, והיתה לנו בעיה, מה נעשה? אבל כאן בארץ אתה יכול לעשות תשליך, ובלבד שלא יטלטל בשבת.

פעם אחת אני פגשתי את רבי דוד בן בארון, והיה לנו דיבור של רש"י קשה (במציעא דף ט' ע"ב), והרב (רבי מיכאל כהן) התקשה בו, ובא רבי דוד להתפלל מנחה, והראה לו רבי מיכאל את הרש"י הזה. אמר לו תביא לי חומש עם שפתי חכמים. ועשה לו הגהה. ואח"כ אמרתי את זה לאבא, ואמר לי שההגה הזאת מפורשת בגמרא (בדף ע' ע"ב), מה היה? יש שם דבר יפה מאד, רש"י אומר "לא תשיך" (דברים כ"ג) מדבר על הלוח (לא תגרום למלוה שיקח לך נשך) מדלא כתיב לא תשיך. וזה לא מובן, מה זה מדלא כתיב לא תשיך? הרי כתוב לא תשיך. עמדנו ככה בקושיא. ואז בא רבי דוד בן בארון (הרב הראשי) ותיקן בכתב ידו: צ"ל "לא תשור". דהיינו שאם זה על המלוה הרי הוא נושך את הרבים. אבל אם כתוב "לא תשיך" משמע שזה חוזר על הלוח. וזה כתוב בגמרא שם (בדף ע' ע"ב): "מאי לאו תשור? לא, תשיך". זאת אומרת "תשור" חוזר על המלוה ו"תשיך" חוזר על הלוח.

זה תלוי בך!

בשנת תש"פ זכו להתחיל במצות התכלת 700 בני תורה! כמה יזכו בשנת תשפ"א?

- ✓ התחל היום גם בטלית גדול!
- ✓ למד עם הברך את הסוגיא!
- ✓ תן מתנה לחבר שמתקשה כספית.
- ✓ הסבסוד לבגד הראשון, עלינו!

0799-1000-65
 ניתן לפנות גם בכתובת מייל: uzchartem613@gmail.com

משלוחים
לכל הארץ
עד הבית!

זוחרתם
ראיה - זכירה - עשייה

התכלת ברמלצת רבנים מכל העדות והחוגים!

אי התאונה?

תשובה ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שלוחה 22. נא לשלוח התשובות עד יום ראשון בערב בין הפותרים נכונה יוגרל פרס (חובה לציין שם וכתובת בצורה ברורה)

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים

מתוך שיעוריו של רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א

ל"ע"נ גאולה בת הרבנית אסתר מאזוז ע"ה

גיליון 182

למען הספר

(בפרושו ליונה פרק ג' פסוק ג') מביא שהיתוש שיהיה במית של טיטוס [שנכנס דרך חטמו] גרם לו יסורים, ולא היה לו מה לעשות איתו. יום אחד היה הולך בדרך ועבר בשוק של נפחים, והנפח היה דופק עם הפטיש ועושה "תיק תיק תיק", אז היתוש אמר: "זה קול חדש שלא שמעתי אותו", והיה שותק. אמר טיטוס: אם ככה יש לי עצה טובה, מה העצה? כל יום היה מביא פת, אם זה נפח גוי משלם לו שכרו ארבעה גרושים, ואם זה נפח יהודי, לא היה משלם לו, כי היה אומר לו "דגך שאתה רואה באויב שלך", והיה היהודי הולך אליו, כי טיטוס הוא קיסר ומה הוא יכול לעשות? אחרי שלשים יום היתוש התרגל לזה, "פינו דדש דש" (גיסין דף נ"ו עמוד ב'), ואפילו שהוא היה שומע את הפטיש של הנפח - הוא היה עושה גם פטיש בפנים... בחוץ ובפנים ביחד, וזה לא שווה כלום. אז אומר הגר"א שאם השטן ישמע את השופר שלשים יום, אז ביום ראש השנה הוא כבר לא יבהל, והרי הוא צריך לקבל בהלה ("בלע המנות לנצח ראשי תיבות בה"ל), לכן מפסיקים יום אחד. (וראה עוד למרן שליט"א בהערות איש מצליח סימן תקפ"א הערה 4). (גיליון 79 אות ל"ו).

"כי שמע ה' קול בכייו"

היה מעשה ביהודי אחד שהיה חזן בבני ברק, ושלש עשרה שנה לא היו לו ילדים. שנה אחת הוא קנה את ההפטרטה ביום הראשון של ראש השנה, והוא קורא את ההפטרטה: "ותדור נדר ותאמר ה' צבאות אם ראה תראה בעיני אמתך וזכרתי ולא תשכח את אמתך, ונתתה לאמתך זרע אנשים, ונתתיו לה' כל ימי חייו ומורה לא יעלה על ראשו" (שמואל א' פרק א' פסוק י"א), הוא קורא את זה ובוכה, ואשתו הייתה בעורת נשים והיא בוכה משם, ואחר כך כל בית הכנסת ככו אדם ביחד, ובאותה שנה נולדה לו בת. בת יחידה לא יותר מזה. (ובש"ה היא הגיעה לגיל שתים עשרה היא עשה לה מסכה כאן בבני והזמין אותי). ומזה תלמד מהו כח של תפילה, שתדע שהתפילה שלך בוקעת רקיעים, ואם התפילה בדמעות אין כמוה, "כי שמע ה' קול בכייו" (תהלים פרק ו' פסוק ט'). (גיליון 31 אות טז - ספר השיעור עמוד תקס"ג).

אחרי שלשים יום היתוש התרגל

בערב ראש השנה לא תוקעים בשופר [אף שנהגים לתקוע בימי חודש אלול], הגר"א

הלכה נאמנה

א. יש דבר אחד שהתוקעים צריכים לזכור, שבתש"ת [תקיעה שברים ותרועה] בתקיעות של מילוט [התקיעות שלפני מוסף], צריך לעשות את השברים והתרועה בנשימה אחת, ואמנם צריך להפסיק מעט פדי שיהיה נפר שנה שברים וזה תרועה אבל לא לנשם באמצע. ואלו התקיעות בתש"ת של מוסף צריך לנשם קצת בין השברים לתרועה אבל לעשותם תכופים כמה שאפשר. ואבא זצ"ל הכין את תמצית כל ההלכות [של השופר] מפך החיים, וככה הוא מביא שם (בש"ת איש מצליח כרך ג' סי' ל"ט אות י"ב). והוא היה אומר שבין בתש"ת של מוסף שעושים בשתי נשימות ובין בתש"ת של מילוט שעושים בנשימה אחת, צריך שלשומע זה לא יהיה נפר ונראה לו שהכל אותו דבר, וכי הוא יכול לשבת על ידו ולדעת אם הוא נושם או לא נושם? אבל התוקע צריך לשים לב לדבר הזה. (גיליון 31 אות ב' - ספר השיעור עמוד תקנ"ג).

ב. הגר"א (מעשה רב סימן ר"י) אומר שלא לאלל ענבים בראש השנה, ולא יודעים מה הטעם שלו בדיק. אומרים בשם החזון איש, שהטעם הוא בגלל שהענבים שהיו בזמנו בוליאן היו חמוצים פי הם היו בסך ועדין לא בשלו בימי ראש השנה [היו אוכלים דברים חמוצים בראש השנה], והחזון איש מפיר את וילנא פי הוא נולד שם, אז אולי זה הטעם שלו. ויש אומרים שהטעם בגלל שענבים לפי אחד הפרושים זה אחד מהפרות של עץ הדעת, שהרי יש ארבעה פרושים בגמרא (ברכות מ' ע"א) ובמדרש (בראשית רבה פרשה ט"ו אות ז') בעץ הדעת: יש אומרים ארתו, יש אומרים חטה, יש אומרים ענבים, ויש אומרים תאנים, אבל הקשו: אם פו למה הגר"א החמיר רק בענבים ולא בתאנים? (ובאתרוג נגיד שלא היו מביאים אותו בראש השנה, אבל מה נגיד בתאנים?). ולכן צריך לומר טעמים אחרים. ובכל אפו כף החיים (סי' תקפ"ג אות כ"א) אומר שנה דוקא ענבים שחורים, אבל ענבים לבנים אפשר לאלל. (גיליון 31 אות כ"ד - ספר השיעור עמוד תקס"ז).

ג. אומרים על הקרא [בגיל ראש השנה]: "שתקע רע גזר דיננו, ויקראו לפניך זכיותינו". ויש פאן הערה קולעת של העי"ץ (בסידורו), שמי שלא ידע לבטא את העי"ץ פהלכה, וכל שפון מי שעושה כמו מנהג חיפה ויבית שאן [בזמן הגמרא], שהם עושים פהפה, את האל"ף מבטאים פע"י, ואת העי"ץ פאל"ף (מגילה דף כ"ד עמוד א'), אז הוא מהפך את הברכה לקללה, למה? כי במקום שתקע רע גזר דיננו הוא אומר "שתקרא" רע גזר דיננו ופרשו שתקרא את גזר הדין, ובמקום ויקראו לפניך זכיותינו הוא אומר "ויקראו לפניך זכיותינו", אז הוא קורע את הדבר הטוב וקורא את הדבר הרע. לכן תבטא את העי"ץ כמו שצריך ותאמר "שתקע" פע"י, ותבטא את האל"ף כמו שצריך ותאמר "ויקראו" באל"ף. צריך לדעת להבדיל בין עי"ץ ואל"ף. (גיליון 31 אות כ"א - ספר השיעור עמוד תקס"א, וגיליון 81 אות ל"ט).

חיכה

שני למלך על כן נאכל מעט.

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי. תשובות ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שלוחה 21 (חובה לציין שם וכתובת בצורה ברורה). נא לשלוח התשובות עד יום ראשון בערב פתרון מלבד קופה.

פתרון החידה: שנים שאבותיהם היו תלמידי מורנו רב משמורת כחונה.

אבי רבי ציון וואן (האבן רבי דוד וואן) וכן אביו של רבי ישעיה הכהן. הוכחה: רתמים מתנה הכהן - בני ברק פתרון התמונה: האבן הדיק המקובל רבי שלום הדאיה זצ"ל. ראש ישיבת המקובלים בית אל נפטר בשנת תש"ה. בנו הוא האבן המקובל רבנו עובדיה הדאיה זצ"ל מחבר ש"ת ישכיל עבדי (וגם הוא ראש הישיבה הגליל, וכן היה רבה של פתח תקוה). הוכחה: שמו. ארביב - נתניה

ידע תדע

א. יש במוסף של ראש השנה תפלה ארכה אמתה זוכר מעשה עולם" וכו', ואומרים שהאמרא רב תקנו אותה. והתפלות האלה שאומרים במוסף הם נקראים בתלמוד הירושלמי (ראש השנה פרק א' הלכה ג') "תקיעתא דרב", ומסתבר שרב תקנו אותם. ורב ושמואל תקנו תפלות יפות מאד, וכמו תפלת "ותדענו" שתקנו אותה רב ושמואל בבבל, והגמרא (ברכות ל"ג עמוד א) קוראת לה "מרנגיתא" דהינו מרגלית. (גיליון 30 הערה - ספר השיעור עמוד תקל"ד).

ב. פייט "עית שערי רצון" [שאומרים לפני תקיעת שופר] - החכם שתהו שמו רבי יהודה שמואל עבאס, וכתב את הפייט בראשי תבות: עבאש יהודה שמואל. לכן פלו כתוב באותו סגנון. פעם בחו"ל אחרי שגמרו את הפייט הזה, אבא זצ"ל התחיל לשוב את הפייט: "ידעו נערי כי קראם לאמור" ועוד כמה בתים, והצבור לא הבינו אותו, וכי אנתנו נערים? ... והיתה לו

סבה לזה, זו היתה הפעם הראשונה שתקע בשופר (בשנת תשס"ו). והיה פן ארבעים ושלוש, וכינו שהיה מתרגש מאד מזה, עשה את כל האפשרויות שהשופר יהיה בסדר ושלא יפריע לו באמצע התקיעות. לכן לקח את החרוזים בפייט הזה בראשי תבות הוי"ה-אל [שכל אחד מהם מתחיל באחת מאותיות שמות השם: הוי"ה-אל: ידעו נערי, הכין עצמי עולה, וענה אביו (דלג "דפקו בשערי"), הכין עצמי עולה, אמר לאברהם אדון שמים, לבריתך שוכן זבול ושבועה. ובזכות שמזכיר שמות של הקדוש ברוך הוא, תהיה לו סיעתא דשמיא בשופר. [הערת העורך (בעלון הגדול בית נאמן):] וכן נהג אצלנו בבית הפנסק [בית רחמים בפרדס כץ] מר זקני רבי שמואל עידן זצ"ל, ואחריו נוהג פן שייבדל לחיים טובים וארכים אבא מארי. וכנראה ככה היה המנהג באיזה בתי כנסיות בג'רבה]. (גיליון 180 אות "א והערות 11 ו-12).